

Stenogrammid

XIII Riigikogu, I Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 13.05.2015, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:02 Šveitsi pakutavate tankide vastuvõtmine
2. 13:11 Trahviraha tähtsus eelarve tulude liigina
3. 13:19 Paikuse politseikool
4. 13:27 Elamufond
5. 13:34 Immigratsioonikvoodid
6. 13:42 Privaatsuse kaitse
7. 13:49 Maksusüsteem
8. 13:58 Eesti osalus Vahemerel toimuvatel ühisoperatsioonidel

13:00 Infotund

14:58 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Alustame infotundi. Palun teeme kohaloleku kontrolli!
Kohaloleku kontroll Kohal on 52 Riigikogu liiget, puudub 49. Infotunnis osalevad järgmised valitsusliikmed: peaminister Taavi Rõivas, ettevõtlusminister Urve Palo ja siseminister Hanno Pevkur. Eilsel päeval teatas soovist esitada küsimus üheksa Riigikogu liiget ja tuginedes kahe viimase infotunni kogemusele, tundub mulle sobilik olevat, et lisaks eile registreerunud küsijatele, kel on õigus ühele lisaküsimusele, saab esitada ka saalist ühe lisaküsimuse.

1. 13:02 Šveitsi pakutavate tankide vastuvõtmine

14:58 Esimees Eiki Nestor

Alustame! Esimene küsija on Mart Helme ja küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Palun!

14:58 Mart Helme

Lugupeetud eesistuja ja ministrid! Meile teadaolevalt on Šveitsi Konföderatsioon valmis Eestile pakkuma tanke Leopard 2A4, mis on konserveeritud ja jäävad neil seoses relvastuse koondamisega üle. Kas Eesti on valmis neid tanke vastu võtma? Kas te olete seesugusest pakkumisest ja võimalusest teadlik? Mis on teie seisukoht?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Sellisel kujul on tegemist siiski väga hüpoteetilise küsimusega. Olen selle kohta küsinud nii Kaitseväge juhatajalt kui ka Kaitseministeeriumilt. Mõlema kinnitusel ei vasta jutud sellest, et niisugune pakkumine on tehtud, tõele. Seetõttu saab öelda, et tegemist on kuulujutuga. Ja hakata siin saalis kuulujuttu kuidagi kommenteerima, ma usun, ei ole paslik. Kui teid huvitab, kuidas tehakse Eesti kaitsepoliitilisi otsuseid laiemalt, siis meie kaitsevõime arendus toimub pikaajalise arengukava raames. Praegu aluseks olev arengukava kehtib aastani 2022 ja seal on ette nähtud soomusmanöövervõime täiendamine jalaväe soomustatud lahingumasinatega, mis kindlasti on arvestatav samm edasi. Praegu kehtivas, st kuni 2022. aastani kehtivas arengukavas tankivõimekust ette nähtud ei ole, aga samas ei saa kindlasti välistada seda, et juba järgmise kümne aasta jooksul see võimekus Eestis luuakse. Usun aga, et selleks pole vaja

mitte ainult tanke soetada – ja soetada neid meie enda pikaajalise plaani järgi –, vaid ka väljaõpet. Selleks on vajalik keskpõlügen, mida me eile koos teie ja teiste parlamendiliikmetega ühiselt külastasime. Täna on võimalik lehest lugeda keskpõlügeni laiendamise kohta. Ka see on hädavajalik enne, kui me saame üldse hakata rääkima oma tankivõimekusest. Sellised sammud tuleb enne astuda ja siis on võimalik sellest rääkida, aga ikka ja ainult meie oma plaanide alusel, mitte selle alusel, et keegi kuskil ütleb, et neil jääb midagi üle.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, palun!

14:58 Mart Helme

Aitäh! Ma olen muidugi valmis andma teile nii nimesid ja telefoninumbrid kui ka muud andmed, et võtta kontakti Šveitsi suursaadikuga Riias, kes võiks teile natuke detailsemalt kirjeldada, mis Šveitsil selles vallas pakkuda on. Aga ma tahan soomusvõimekuse kohta küsida veel nii. Eile me tõepoolest külastasime põlügeni. Etendus oli päris muljet avaldav ja ma olen väga uhke meie kaitsevõimekuse suurepärase ettevalmistuse üle. Aga ühtlasi nägime väga selgelt, et üks karjuv puudujääk, mis meil kerge relvastusega jalaväe kõrval on, on soomusvõimekus. Kas me peame äärmiselt bürokraatlikult järgima oma pikaajalisi plaane? Võib-olla võiksime otsida võimalusi, kuidas kiiremini tekitada soomusvõimekus, et mitte olla täiesti kaitsetud, kui reaalne lahingusituatsioon tekib?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Kindlasti võib vahetada mitmesuguseid telefoninumbreid, mis mul saab selle vastu olla. Aga küllap te nõustute minuga, kui ma ütlen, et see aeg, kus sedamoodi relvaostutehinguid tehakse, võiks jääda kaugesse minevikku. Eestis on olemas Kaitseministeerium, on olemas Kaitseväge, nemad saavad need otsused teha. Kui keegi soovib neile mõnda tehingut pakkuda, siis nende kontaktandmed on kindlasti ka avalikult leitavad. Seda, et eraettevõtted ja ka riigid pakuvad endal üle jäävaid lahingumasinaid või muud relvastust, juhtub ikka. Aga päris nii me ei saa oma kaitsevõimet plaanida, et korjame kokku kõik, mis kellelgi üle jääb, ja siis hakkama mõtlema, mida sellega peale hakata. Me ikkagi loome oma võimekusi teadlikult ja süstemaatiliselt. Ka soomusvõimekuse väljaarendamisel ei saa asjad käia nii, et me võtame siit paar ühte tüüpi tanki ja teisalt paar teist tüüpi tanki ning siis vaatame, kuidas nad omavahel haakuvad. Päris nii tänapäevast kaitseväge üles ehitada ei saa.

Nüüd teie repliik, mis puudutas meie eilset käiku suurõppusele. Ka mina olen uhke Eesti Kaitseväge üle. See peamiselt ajateenijatest koosnev kompanii, kes meie ees lahinglaskmist tegi, sai oma sooritusega igati kenasti hakkama. Selles konkreetses stsenaariumis ei olnud ette nähtud soomukite kasutamist. Oli kaartuli, mis tuli haubitsatest, olid käsirelvad, oli tankitõrjerelv, oli miinipilduja ja see kõik toimis minu hinnangul väga kenasti.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme

Täna, härra eesistuja! Härra peaminister! Lisaks sellele, et meil on olemas Kaitseministeeriumi ametnikud, on meil olemas ka peaminister, kes vähemalt teoorias vastutab Eesti riigi julgeoleku eest kõige kõrgemal tasemel. Meile teadaolevalt on Kaitseministeeriumile selline ettepanek tehtud, teile teadaolevalt seda ei ole tehtud. Kui Konservatiivne Rahvaerakond ütles valimiskampaania ajal, et Eesti peab saama lähiaastatel kaks soomusbrigaadi ehk kaks tankipataljoni, siis eelkõige Reformierakond pani sellele plaanile hirmsa hinna, see oli sadades miljonites. Nüüd pakub Šveits suhteliselt moodsaid tanke – ma juhin tähelepanu, et Soomel on sama moodsad tankid – äravedamise hinnaga. Ma küsin teilt nüüd selgelt: kas te toetate seda mõtet või jääte ikka selle jutu juurde, et meil on pikk plaan ja hangime need lahingumasinad võimalikult kallilt?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Teie väide, et Eesti Vabariigile on pakutud Šveitsist tanke – eile küsisin üle nii Kaitseväge juhatajalt kui ka Kaitseministeeriumist –, ei vasta tõele. Kaitseministeeriumi kantsleril oli oma Šveitsi kolleegiga umbes

kuu aega tagasi kohtumine ja see teema seal ei tõusetunud, nii et käsitame seda teie väidet ikkagi kuulujutuna. Samas ma pean väga oluliseks tuletada teile meelde fakti, et kaitsevõimekuse planeerimisel ei ole kulu kaugeltki mitte ainult soetusmaksumus. Kaitsevõimekuse planeerimisel, eriti kui on tegemist nii mahuka relvastushankega, arvestatakse elutsükli kulu. Elutsükli kulu rehkendades arvestatakse kogu konkreetsete relvade ehk antud juhul siis tankide amortisatsiooniperioodi jooksul tekkivaid kulusid, sh meeste väljaõpe ja mehitatus ning pluss veel väga-väga palju asju. Öelda, et kuskilt on võimalik treileriga mingid töökorras olevad tankid ära vedada ja et need on peaaegu tasuta kätte saadud, on pehmelt öeldes kohatu.

Kui rääkida veel soomusvõimekuse väljaarendamise plaanidest, siis Eesti Vabariigil on konkreetne kava, mis on juba eelmise valitsuse otsusena formuleeritud, soetada jalaväe lahingumasinad CV90. Need on väga arvestatav lisajõud ja tõesti, need annavad meie 1. jalaväebrigaadile võimekuse, mida üksusel seni pole olnud.

Ma kindlasti ei välista seda, et Eesti võiks tulevikus endale tanke soetada. Aga seda ei tule teha mitte nii, et kuskil jääb kellelgi midagi üle ja me siis võtame kõik vastu ja vaatame, mis sellega peale hakata. Ikkagi süstemaatiliselt analüüsitakse väga täpselt, mis marki millise hinnaga osta ja kuidas on võimalik ostetut ekspluateerida. Seda tehakse süstemaatiliselt.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Täna, härra peaminister! Kahe minuti jooksul palun vastata. Lõpetan selle küsimuse käsitluse.

2. 13:11 Trahviraha tähtsus eelarve tulude liigina

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsija on Jüri Adams ja küsimus on peaminister Taavi Rõivasele. Jüri Adams, palun!

14:58 Jüri Adams

Härra Rõivas! Kui Eesti iseseisvus taastati, siis esimestel aastatel püsis edasi nõukogude aja lõpu mõiste "asutuste omatulud" ja ka osa trahve läks kas täielikult või osaliselt nende asutuste käsutusse, kelle ametnikud need trahvid inimestele määrasid. Nii oli 1990. aastate esimesel poolel võimalik, et sõidad autoga läbi Eesti ja saad tõenäoliselt ühes maakonnas kiiruse ületamise eest trahvi, kuna seal käib parasjagu politseimaja euroremont, aga teises maakonnas ilmselt ei püüa sind keegi. See olukord, et kõik sellised sissetulekud läksid riigieelarvesse, mingil ajal lõppes, aga põhiline poliitiline kokkulepe oli, et trahviraha läheb riigi käsutusse aastase hilinemisega, et ei tekiks survet koguda eelarve täitmiseks teatud summa.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Küsimus, palun!

14:58 Jüri Adams

Kuidas me oleme jälle jõudnud olukorda, kus trahvide kogusummal on oluline tähtsus riigieelarve tulude seisukohalt?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Trahvidel on kahetine eesmärk. Loomulikult ei ole eelarvetulu saamine peamine. Peamine on ikkagi, kui me räägime väärtetrahvidest, püüda neid tegusid ära hoida. Me eeldame, et trahvidel on ka see mõju, et inimesed püüavad käituda õiguskäitajalt ning vähemalt teadlikult eeskirju ei riku. Me ei arutanud valitsuses riigi eelarvestrateegiat tehes kaugeltki mitte ainult seda, kui palju oleks trahvide päevamääratõstes võimalik riigieelarvesse tulu saada. Me arutasime väga põhjalikult, kas trahvipoliitikas võiks senisest rohkem vahet teha tahtmatutel ja eriti jultunud, tahtlikel väärtetegudel ning karistada viimaste eest märksa karmimalt. Üks konkreetne näide, millest me väga pikalt rääkisime, on loata invakohale parkimine. Ma usun, et kodanikena on meie kõigi õiglustunnet riivanud pilt, kus mõne suure kaubanduskeskuse ukse ees on jultunult, mõnikord isegi vaata et risti invakohtadele parkinud autod, mille juhtidel ei ole selleks õigust. Nähtaval kohal olevat luba me tihti ei näe. See on teadlik üleoleva

suhtumise ja ka jultumuse näitamine, mis minu hinnangul on tänapäeva ühiskonnas täiesti sobimatu. Selliste väärtegade eest võiks trahvimäär minu arvates rohkemgi kasvada.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Jüri Adams, palun!

14:58 Jüri Adams

Aitäh, härra Rõivas! Ma olen teiega nõus enamiku küsimuste puhul, millele te vastasite. Aga ma pean tunnistama, et see vastus vapustas mind. Küsin selle kohta veel üle. Kas ma sain ikka õigesti aru, et teie valitsuse seisukoht on praegu, et trahvide kogusumma on oluline riigieelarve sissetulekuallikas ja on täiesti õigustatud sellele küsimusele lähenemine ka riigieelarve täitmise seisukohast?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Vabandust, eelmisele küsimusele vastates jäi aeg liiga lühikeseks ja ma ei jõudnud üht osa teie küsimusest kommenteerida. Te ütlesite, et kunagi oli ettepanek, et see tulu võiks kuidagi olla arvesse võetud järgmisel eelarveaastal, et siis justkui ei teki kiusatust riigieelarve täitmiseks võimalikult suur summa koguda. Eelarvetehniliselt see paraku võimalik ei ole. Riigil on ikkagi kohustus nii tulud kui ka kulud, mis konkreetse eelarveaasta jooksul tekivad, selleks eelarveaastaks arvesse võtta. Loomulikult on ka trahvide laekumisel oma roll riigieelarve tulude kujunemisel, seda ei eita keegi. Samas me arvestame ikkagi sellega, et trahvide päevamäärade tõstmisel või trahviühikute suurendamisel on ka õiguskuulekust parandav mõju. Nii Justiitsministeeriumi kui ka Rahandusministeeriumi rehkendused ongi näidanud, et kui päevamäärad või trahviühikud kasvavad kaks ja pool korda, siis laekumine sama kiires tempos ei kasva. On lootus, et osa inimesi siiski püüab õigusrikkumisi vältida, ja see iseenesest on küllap meie kõigi arvates väga positiivne.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Tarmo Tamm, palun!

14:58 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud peaminister! Et tulud ja kulud tasakaalu saada, on valitsus otsustanud eelarvet timmida trahvimäärade tõstmise abil. Riigieelarve peaks tasakaalus hoidma majandus. Olukord on selline, et meie majanduskasv on praegu ainult 1,2%. Teie juhitud valitsus on otsustanud majandust elavdada, aga te elavdate majandust väga huvitaval moel. Ma küsin, kuidas kütuseaktsiisi kiire tõstmine ja majutusasutustele kehtivate käibemaksuerisuste kaotamine elavdab Eesti majandust. On see ettevõtlust soosiv meede?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Kui vaadata maksupoliitikat pisut laiemalt kui teie küsimuses, siis maksukoormuse nihutamine tööjõumaksudelt kahjulikule tarbimisele mõjub päris kindlasti majanduskasvule positiivselt. Väga erinevad rahvusvahelised eksperdid – olgu selleks OECD, olgu selleks Euroopa Komisjon, kes tõenäoliselt juba täna avalikustab järgmised soovitusel Eestile, olgu mitmed muud eksperdid – on oma soovitustes rõhutanud, et Eestis tuleks vähendada tööjõumaksude koormust. See aitab suurendada riigi konkurentsivõimet, see aitab luua kõrgema palgaga töökohti, see jätab inimestele rohkem raha kätte. Samuti on tehtud erinevaid ettepanekuid, kuhu on mõistlikum maksukoormus suunata. Maksukoormust soovitatakse ühemõtteliselt suunata kahjuliku tarbimise vähendamiseks, see aga tähendab eeskätt tubaka- ja alkoholiaktsiisi tõusu. Me teame, et tubaka- ja alkoholiaktsiisi tõstmisel pole peamiseks piiriks mitte poliitiline tahe – üldiselt on kõik erakonnad olnud päri, et need aktsiisid võiks aja jooksul kasvada. Piiriks on olnud salaturu ja piirikaubanduse risk. Seetõttu me ei ole saanud tubaka- ja alkoholiaktsiisi tõsta päris sellises tempos, nagu me sooviksime. Aga igal juhul tuleb, kui on võimalik, nihutada maksukoormust tööjõu maksustamiselt, inimeste sissetulekute maksustamiselt kahjuliku tarbimise maksustamisele. See mõjub kahtlemata majanduskasvule positiivselt ning see on üheselt kirjas nii eksperdiarvamustes kui ka õpikutarkuses.

14:58 Esimees Eiki Nestor

3. 13:19 Paikuse politseikool

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsija on Kadri Simson ja küsimus on siseminister Hanno Pevkurile. Kadri Simson, palun!

14:58 Kadri Simson

Lugupeetud siseminister! Te valisite äsja Sisekaitseakadeemia uueks rektoriks Katri Raiki. Katri Raik on vastanud ajakirjanike küsimustele Paikuse politseikooli tuleviku teemal ja öelnud, et see, kas Sisekaitseakadeemia õppetöö koondatakse Tallinnasse või see jääb jaotatuks Eesti eri piirkondadesse, on selgelt poliitiline otsus. Tema seda otsust ei tee, tema rektorina on lihtsalt poliitilise otsuse täideviija. Ilmselt olete teie see, kes selle otsuse peab langetama. Kuidas võiks teie arvates Eesti vanima, 1990. aastast politseinikke koolitava Paikuse kooli õppetöö olla järgmise nelja aasta jooksul korraldatud?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh küsimuse eest! Tõepoolest, Katri Raik on rektori ametisse nimetatud, ta alustab oma tööd natuke rohkem kui kuu aja pärast. Olin temaga ühenduses eile ja meil on Katri Raikiga olnud juba väga tõsiseid vestlusi sel teemal, milline võiks olla Sisekaitseakadeemias pakutava hariduse tulevik. Enne kui me saame ära otsustada, kus kohas sisekaitselist haridust antakse, on palju olulisem kokku leppida see, millist haridust antakse. Sisekaitselise hariduse puhul pole ju tegu ainult politseiõppega, vaid ka muude avaliku halduse erialadega, mis on seotud piirivalve- ja päästeõppega, vanglateenistusega, Maksu- ja Tolliametiga. Ka annab Sisekaitseakadeemia päris suures mahus täienduskoolitust. Nii et enne kui otsustada vormi üle, tuleks läbi vaielda sisu. Ma väga loodan, et meil õnnestub nii uue rektoriga kui ka peamiste partneritega – Politsei- ja Piirivalveametiga, Maksu- ja Tolliametiga, vanglateenistusega – kokku leppida, kui pikk peab olema politseiõpe ning mis on selle sisu ja teistegi erialade sisu. Siis saab analüüsida, kui palju meil on vaja ruume, ja seejärel otsustada ka kõik asukohad. Nii et praegu on see lahtine. Usun, et aasta lõpuks oleme oluliselt targemad, siis võime siinsamas infotunnis selle jälle jutuks võtta.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Kadri Simson, palun!

14:58 Kadri Simson

Aitäh! Lugupeetud siseminister! 13. märtsil toimus Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldine kokkusaamine ja sinna kutsuti ka Pärnumaalt värskest valitud Riigikogu liikmed. Koalitsiooniläbirääkimised olid siis just alanud ja seal oli kohal ka neid Riigikogu liikmeid, kes tulid koalitsiooniläbirääkimiste laua tagant. Sisejulgeoleku peatükk oli juba läbi võetud ja meile väideti, et kaalutakse Sisekaitseakadeemia peamaja arendamist euroraha toel ja lisatingimusena Paikuse politseikooli sulgemist. Koalitsioonileppes seda ei leia. Aga jutud, et kui Sisekaitseakadeemia peamaja välja ehitatakse, siis tuleb kusagilt leida ressursse selle ülalpidamiseks, ei vaibu. Lisaks on teie praegune erakonnakaaslane, endine kaitseminister 2007. aastal juba ühe efektiivistamise otsuse teinud. Ta pani kinni Pärnu üksik-jalaväepataljoni, mille tõttu Paikuse politseikool ongi kogu Lääne-Eesti regioonis ainukene sisekaitseline suurobjekt. Nüüd ma palun teie käest kinnitust, et kui peamaja valmis ehitatakse, siis te ei sunni akadeemia uut juhtkonda sundvalikut tegema ja n-ö sisemiste reservide huvides regionaalpoliitilisi sulgemisotsuseid langetama.

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh! Kisub natuke nagu selle tankiostu puhul jutu poole, et "naised saunas rääkisid", et kellelgi on mingid mõtted. On tõsi, et me oleme loomulikult arutanud, kuidas Sisekaitseakadeemia seisu parandada. Kui vaadata Kase tänava n-ö peakorpuse tehnilist seisukorda, siis see on alla igasugust arvustust ja ka väga ebaefektiivselt kasutatud. Sealseid ruume ei kasutata sugugi efektiivselt. Kindlasti te olete seal käinud ja teate, kui ebaefektiivne see maja oma kasutuse mõttes praegu on. Me oleme Haridus- ja Teadusministeeriumiga kokku leppinud, et summa, millega me kõrghariduse rahastamise

meetme raames Kase tänava kompleksi kordategemiseks saame arvestada, on 15 miljonit eurot pluss kaasfinantseering. See on asja n-ö kinnisvaraline pool. Aga veel kord, õppe sisust rääkida on palju olulisem.

Tulles Pärnu pataljoni juurde, siis väga hea, et te selle teema tõstatasite. Meil on Riigi Kinnisvara AS-i kinnisvaraplaanis kirjas, et Pärnu saab endale väga ajakohase sisejulgeolekumaja just nimelt endise jalaväepataljoni alale. See on hästi oluline, et see Pärnu ja kogu Lääne-Eesti regioonis – Lääne prefektuur ju baseerub Pärnus – teoks saab. Püüame kõik Pärnus ühte suurde kompleksi mahutada ja selle maja tõesti valmis ehitada, nii et seal tegeldaks migratsiooniteemade, piirivalve- ja päästeteemade ning ka vastuluureteemadega. Seega sisejulgeoleku investeeringute poolest saab Pärnu lähiaastatel väga palju rikkamaks.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Märt Sults, palun!

14:58 Märt Sults

Aitäh, juhataja! Härra minister! Kas te koos uue rektoriga mõtteid mõlgutades arvestasite ka seda, et meie tulevaste kadettide efektiivsuse tõstmiseks tuleks toetada spordi tegemist juba algkoolis, põhikoolis ja gümnaasiumis? Ja kas te selleks olete näinud ette ka lisaraha lisaks riigikaitsetundidele?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Sisekaitseakadeemia tulevase rektoriga me üld- ja alusharidust arutanud ei ole. Me oleme rääkinud Sisekaitseakadeemia kui kõrgharidusõpet pakkuva asutuse tulevikust ja õppe sisust. Ma väga loodan, et meie põhifookus jääb ikkagi sellele.

Kui natukene laiemalt vaadata koalitsiooni lubadusi, siis tõepoolest on koalitsioonileppega seotult juttu olnud ka ringirahast ja väga paljudest muudest ettevõtmistest, mis aitaksid noorte liikumisharrastust parandada. Mis aga puutub üldharidusse ja sisekaitselisse õppesse, siis 1. septembrist on kolmes Kagu-Eesti gümnaasiumis õppekavas sisekaitseline eelõpe. Suunitlus on just nimelt selline, et need noored, kes saavad gümnaasiumis sisekaitselist eelõpet, oleksid valmis edasist haridusteed kavandades valima esimese eelistusena Sisekaitseakadeemia. Nii et meie suunitlus sisekaitselise õppe jätkusuutlikkuse osas on väga selge. Me teeme loomulikult eeltööd nii üldhariduskoolides kui ka avalikkuses, et tagada Eestis piisav hulk politseinikke ja piirivalvureid, migratsiooni-, maksu- ja tolliametnikke ning vanglateenistujaid. Aga igasugune täiendav abi selleks, et Sisekaitseakadeemias piisaks õpilasi, on alati teretulnud.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:27 Elamufond

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Olga Ivanovalt ja see on ettevõtlusminister Urve Palole. Olga Ivanova, palun!

14:58 Olga Ivanova

Lugupeetud eesistuja! Lugupeetud ettevõtlusminister! Esitan teile küsimuse seoses valimiseelse lubadusega pöörata rohkem tähelepanu üürikortermajade arendamisele riigis. Tsiteerin teie väljaütlemist: "Riiklikult toetatud üürielamute sihtrühm on madalapalgased spetsialistid, noored pered ja ka eakad. [...] Näiteks nooremõpetaja, kel jääb pärast maksude tasumist kuus kätte veidi üle 600 euro, on Tallinnas väga keeruline endale korterit lubada. [...] Teine sihtrühm on inimesed, kes oleksid valmis töökoha nimel väikelinna kolima, kuid maapiirkondades tihti polegi üürikortereid saada. [...] Näiteks 10 miljoni euro eest saaks ehitada 200 korterit, ka see oleks alguseks hea. Täpsemad suurusjärgud selguvad juba uue koalitsiooni loomise läbirääkimistel ja sõltuvad sellest, millise mandaadi on andnud valijad." Minul on niisugune küsimus. Kas teil on selles valdkonnas midagi ette võetud? Kas toetusmehhanismid on välja töötatud ning valitsuses ka arutatud?

14:58 Ettevõtlusminister Urve Palo

Aitäh küsimuse eest ja tänan väga täpse tsitaadi eest! Võtan kõik omaks ja olen endiselt sama meelt. Jah, mul on hea meel, et praeguses koalitsioonileppes on sees, et ettevõtlusminister töötab välja programmi riiklikult toetatud üürielamute ehitamiseks. Ajagraafik on selline, et aastast 2017 on arvestatud sellele programmile igal aastal 5 miljonit eurot. Ja see on mõeldud nii, et riik aitab omavalitsustel ehitada kortermaju just väljaspool linnalisi piirkondi, maal. Sest maal on tihti turutõrge: korterelamu ehitamine on kallim kui selle turuhind ja seal on just riigi tuge vaja. Kui me räägime aga linnalisest piirkonnast ja õpetaja näitest, siis siin näeb riik eelkõige võimalust, et KredExi kaudu antakse kas omavalitsustele või arendajatele laenukäendust. Siin on turutõrge praegu selline, et pangad annavad laenu maksimum kümneks aastaks, isegi vähemaks ajaks, ja nii lühikese ajaga ei ole võimalik üürimise teel teenida tagasi laenuraha, mis on maja ehitamisele kulunud. Kui KredExi käendus tuleb taha, siis oleks see pikaajaline laen, 20–30 aastat, sellisel moel saaksime üürituru linnas käivitada. Mõlemaid meetmeid me hakkame kohe välja töötama. Moodustame tööühma, mida juhib majandusministeeriumi ehitusosakond, tehes tihedat koostööd KredExiga. Ma arvan, et me oleme valmis esimesed konkreetsed lahendused kabinetile esitama selle aasta lõpus või järgmise aasta alguses.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Olga Ivanova, palun!

14:58 Olga Ivanova

Mul on lisaküsimus, kes võtab haldamise enda peale. On see ehitaja või üürnikud või kes?

14:58 Ettevõtlusminister Urve Palo

Toonitan veel kord, et riik ise kuhugi oma kätega ehitama ei lähe. See peab ikka omavalitsuse arengukavadest välja tulema, mil moel ehitatav üürielamu piirkonna arengule kaasa aitab, mis probleemi lahendab ja kuidas maja hiljem üleval peetakse. Selge on, et kui riik annab tõuke niisuguste elamute ehitamiseks, kas siis sel moel, et toetab otse rahaga – näiteks 30–50% ulatuses maapiirkonnas või linnas käenduse kaudu –, siis hiljem peavad need elamud ennast ära tasuma. Hilisemat pealemaksmist riigi poolt küll ette nähtud ei ole, see raha peab tulema elanike rendimaksetest. Mina näen täna, et kõik see peaks olema korraldatud omavalitsuste kaudu. Väga täpselt olen aga valmis vastama siis, kui me oleme konkreetse programmi välja töötanud. Täna ma räägin üldjoontes, kuidas ma seda näen.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Helmen Kütt, palun!

14:58 Helmen Kütt

Täna, austatud eesistuja! Lugupeetud minister! Väga palju positiivset tagasisidet on omavalitsustelt selle mõtte ja tegevuse peale tulnud, aga annaksin ühe soovitus. Sellesse töögruppi, kes hakkab seda kava koostama, võiks kindlasti kaasata omavalitsuste esindajad, näiteks linnade liidust ja maaomavalitsuste liidust. Keda on plaanitud sellisesse töögruppi kaasata? Alati on parem, enne kui mingi plaan saadetakse kohapeale täitmiseks, arutada seda nendegagi, kes seda täitma peavad hakkama.

14:58 Ettevõtlusminister Urve Palo

See on kindlasti väga väärt ja õige ettepanek. Loomulikult tuleb ka omavalitsusliite kaasata. Esialgse kava me töötasime välja eelmisel aastal ja siis meil oli kaasatud lai juhtgrupp. Seal olid esindatud suured omavalitsuste liidud – nii linnade liit kui ka maaomavalitsuste liit –, samuti kinnisvaraliit ja suuremad linnad, nagu Tartu, Tallinn ja ka näiteks Valga, kus on teravad probleemid. Loomulikult, seda tuleb teha koostöös. Olen nõus, et sellest programmist oodatakse palju ja toetus sellele on väga suur. Hiljuti lugesin Maalehest, et ühe valla juht ütles – minu meelest oli see Imavere –, et nemad näevad selles suurt võimalust, kui riik aitab sellise kortermaja koostöös vallaga ehitada. Praegu inimesed pendeldavad tööle ja tagasi, sõidavad pikki vahemaid, et käia Imaveres töö. Töökohad on seal olemas, aga seal elada

nad praegu ei saa. Kui nad saavad sinna elama jääda, siis nad on ju seal ka sisse registreeritud ja vallale läheb nende maksuraha. Nii et ettevõtmisel on mitmeid külgi. Muidugi, omavalitsuste vajadused on väga erinevad. Aga toonitan veel kord, et kui me räägime maapiirkondadest, siis on probleem see, et ei ole üldse ajakohaseid üürikortereid saada ja neid ka ei teki, sest nende ehitusmaksumus on suurem kui turuväärtus. Siin peabki riik appi tulema. Linnades aga on üürihinnad liiga kõrged noortele ja üldse inimestele, kes on väikese sissetulekuga, sh ka eakatele inimestele. Täna on aeg piiratud, ma ei saa kõigest sellest rääkida, aga omanike keskliit tegi väga põhjaliku uuringu eakate hulgas ning selgus, et selleski grupis on väga suur huvi selle programmi vastu.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:34 Immigratsioonikvoodid

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Martin Helmelt siseminister Hanno Pevkurile. Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme

Härra spiiker! Härra minister! Viimastel päevadel või viimastel kuudel on väga kuum teema immigratsioonikriis Vahemerel. Euroopa Komisjon on pakkunud välja oma lahenduse, milleks on pagulaste tsentraalne jaotamine kvoodi alusel. Peaminister Rõivas on kinnitanud Euroopa Liidu asjade komisjonis ja välisminister Keit Pentus-Rosimannus väliskomisjonis, et Eesti ei poolda kvoodisüsteemi. Ma tahan tegelikult küsida, kas Eesti valitsus on seisukohal, et immigratsioon on jätkuvalt iga liikmesriigi ainupädevuses. Kas te kinnitate selgelt, et see kvoot ei ole kohustuslik, vaid kui me võtame selle kvoodi aluseks, siis see on Eesti Vabariigi vabatahtlik otsus?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh küsimuse eest! Hirmsat moodi tahaks teiega koos vaadata praegu, just nendel minutitel – mul on siin aken lahti, aga kahjuks ei kuule – algavat Euroopa Komisjoni pressikonverentsi sel teemal. 20 minutit tagasi ütles Euroopa Komisjoni president Jean-Claude Juncker seda pressikonverentsi sisse juhatavad sõnad ja praegu tutvustavad Frans Timmermans, Federica Mogherini ja Dimitris Avramopoulos komisjoni ettepanekuid. Enne seda hakata ennustama, mis sealt täpselt tuleb, kas sunniviisiline kvoot või mitte, pole mõtet. Jah, igasugustest sahinatest on olnud aru saada, et Euroopa Komisjon tahab pakkuda välja jõulisemad meetmed kui seni. Kui ma meenutan seda kohtumist, mis oli välisministritega koos Luksemburgis mõni nädal tagasi, siis seal pakkus sisevolinik Avramopoulos kümnepunktilise tegevuskava, et saaks lahendatud kogu Vahemere problemaatika, mis pagulastega seondub. Seal oli muu hulgas kirjas jõulisem kaasaraakimine kuritegevusvastases tegevuses, kuni selleni välja, et smugeldajate paate hävitada. Oli ettepanek laiendada erinevaid missioone, suunata spetsiaalsed abimeeskonnad lähteriikidesse ja veel hulk ettepanekuid. Need kümme ettepanekut leiab Euroopa Komisjoni kodulehelt.

Mis puutub konkreetsetelt teie küsimusse, siis ütlen, et kui see ettepanek on tulnud, siis me kindlasti valitsuses arutame seda ja tuleme ka parlamenti või täpsemalt Euroopa Liidu asjade komisjoni, kui me soovime Vabariigi Valitsuse positsiooni muuta. Praegu on Vabariigi Valitsuse kinnitatud positsioon see, et me toetame vabatahtlikku lähenemist.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, palun!

14:58 Martin Helme

Suur tänu! Selles mõttes on suurepärane, et kõik saavad aru, et see on vetostatav otsus või vähemalt, kui Euroopa Komisjon soovibki väga, et kõik selle ettevõtmisega liituksid, siis on Eestil võimalik sellest lihtsalt kõrvale jääda. Ma küsingi, kas teie isiklikult pooldate niisugusele otsusele veto panemist ja Eesti kõrvalejäämist, kui komisjon soovib seda meile peale suruda.

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Ma ei ole kunagi pooldanud mingit väga jõulist sunniviisilist jagamist Euroopa Liidu poolt. Euroopa Liidu aluspõhimõtteid on olnud vabatahtlikkus. Euroopa Komisjon arutab asja just nendel minutitel – näete, Frans Timmermans räägib, tahaks kuulata, aga paraku ei kuule, mis ettepanek on. Tasub meenutada, et Euroopa Ülemkogu on seda teemat arutanud, sh neid kümme punkti. Ülemkogu otsused nende kümne punkti osas, mis sisevolinik Avramopoulus välja pakkus, oli toetada 10 000 pagulase ümberjaotamist vabatahtlikkuse alusel. Samamoodi toetatakse teisi meetmeid, mis nõuavad lisaraha ja millele täna Euroopa Komisjoni president Juncker viitas. Pean silmas, et probleemiga tegelemiseks suurendatakse summat 2,9 miljonilt 9 miljonile kuus. Aga jah, teemasid, mida seal arutada, on väga palju. Kvoot on väga väike osa probleemidest. Tegelikult me peame tegelema lähteriigiga, peame aitama lahendada nende inimeste muresid seal, kus nad elavad, ja seda peavad tegema Euroopa Liidu liikmesriigid tervikuna. See lahendab probleemi palju tõhusamalt kui see, et me hakkame inimesi lihtsalt ümber jaotama. Meie enda mure on see, et kui me vaatame Eestilt rahvusvahelise kaitse taotlemise arve, siis eelmiseks aastaks oli see näitaja kasvanud 147-ni. Eilse päeva seisuga on meile esitatud juba 81 taotlust, neist suurem osa, 34, on Ukrainast saabunud, 10 inimest on Süüriast, 8 Palestiina okupeeritud aladelt, 8 Sudaanist jne. Eestisse juba praeguseks saabunud põgenike arv on kümne aastaga kasvanud umbes kümnekordseks. Sellega tuleb samamoodi arvestada ja selle sõnumi me Euroopa Komisjoniga suheldes ka edasi anname.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Märt Sults, palun!

14:58 Märt Sults

Aitäh, juhataja! Härra minister! Loodame kogu hingest, et seda sundkvoodistamist ei tule ja et meil jätkub mõistust ja tarkust õige otsus vastu võtta. Aga seoses selle probleemiga on meil tekkinud mõiste "uusimmigrandid". Koos täiskasvanud uusimmigrantidega tulevad Eestisse ka nende lapsed. Ma tean seda, et Eestis ei ole mujal peale Tallinna Kunstigümnaasiumi uusimmigrantide koolitamise metoodikat. Tallinna Kunstigümnaasiumis on seda tehtud juba viis aastat. Nüüd ma küsin: kas te olete juhuks, kui see sundkvoot tuleb, ette näinud niisuguste hariduslike erivajadustega laste koolitamise finantseerimist?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Ma ütlen veel kord, et ootaks selle ettepaneku ära. Pärast seda saab võib-olla hakata mingeid seisukohti kujundama. Aga mis puutub inimeste kohanemisse asukohariigis, siis Eestilgi on olemas kohanemisprogramm, mis käsitleb inimeste Eestisse vastuvõtmist. Kõik hakkab pihta sellest, et kui inimene taotleb piiri peal rahvusvahelist kaitset, siis ta kõigepealt – kui ta on rahumeelne ja seaduskuulekas – paigutatakse Vao vastuvõtukeskusesse. Vastuvõtukeskus on juba ülerahvastatud: seal on 35 kohta, aga praegu on seal 82 inimest. Sealt hakkab see protsess kulgema, kuni sinnamaani välja, et kui inimene või terve perekond saab rahvusvahelise kaitse, siis kohanemisprogrammi raames, mis on osaliselt rahastatud ka Euroopa Liidu vahenditest, on võimalik inimesele anda keeleõpet, on võimalik anda talle kutseoskusi, seda ka koostöös töötukassaga. Loomulikult peaks inimene leidma endale töökoha ja elukoha, kui ta on saanud rahvusvahelise kaitse. Kui ta ei saa rahvusvahelist kaitset, siis antakse talle aeg riigist lahkumiseks. Niisugune see protsess on. Loomulikult püütakse arvestada kõiki asjaolusid, sinnamaani välja, et kui peres on lapsed, siis tuleb neile siin haridus anda.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:42 Privaatsuse kaitse

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Artur Talvikult siseminister Hanno Pevkurile. Artur Talvik, palun!

14:58 Artur Talvik

Täna, esimees! Hea minister! Euroopa Komisjoni uus sisejulgeoleku kava ja Europol suhtuvad mõlemad murelikult krüpteerimisseadmetesse ja arvavad, et need takistavad kurjategijate tabamist. Eesti ID-kaardil on teatavasti ka unikaalne krüpt peal. Kuidas hõrka minister kavatseb Euroopa poolt tulevate survele n-ö tagaukse avada? Mis meetodite ja mis argumentidega kavatsete sellele vastu seista?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh küsimuse eest! Ma tahan kohe alguses lahutada kaks teemat, mis on meedias natuke segamini läinud või mida on kasutatud ebakorrektselt. Esiteks, ID-kaart. ID-kaart on identifitseerimisvahend ja ta on väga turvaline. Teine teema on küberkuritegevus. See, millest räägib Europol peadirektor Wainwright, on eelkõige küberkuritegevusvastane võitlus. Elik kui meil on tavaelus kuritegevus, siis me kasutame selle vastu võideldes seadusega paikapandud võimalusi kuni jälitustegevuseni välja ja see jälitustegevus on kohtu poolt sanktsioneeritud. Kui me räägime ID-kaardist ja selle turvalisusest, siis siin ei hakka Eesti riik mingit allahindlust tegema. Eesti ID-kaart on turvaline, see on krüptitud ja jääb krüptituks ning siin ei ole mingeid tagauksi. Mis puudutab küberkuritegevusvastast võitlust, siis loomulikult on Eesti nagu ka kõik teised riigid huvitatud sellest, et ei oleks võimalust inimeste pangakontosid tühjaks teha ega tegelda internetikelmustega. Hoiame need asjad lahus: küberkuritegevus ja ID-kaart. ID-kaart on turvaline, tagauksed puuduvad ja krüpt toimib. Ärge siduge neid kahte teemat, palun!

14:58 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

14:58 Artur Talvik

Täna vastuse eest! Minu arust olete te asja äraspidi pööranud. Küsimus on privaatsuses ja selle kaitses. Europol ja uus julgeolekukava väidavad just seda, et paljud n-ö suhtlemisvahendid on krüptitud ja nemad ei saa jälgida seda suhtlust, mis sealtnaud toimub. Kuritegevuse avastamise eesmärgil kavatakse vähendada krüpteerimisprogrammide kasutamist. Minnes natuke ajalukku, võib öelda, et kunagi oli ka Skype'is toimuv suhtlus krüpteeritud ja siis siseneti n-ö tagaukse kaudu Skype'i. Kas te täpsustaksite seda lähenemist?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh! Veel kord: isiku identifitseerimine ID-kaardiga oli ja on turvaline ning jääb turvaliseks. Keegi, vähemalt minule teadaolevalt, ei räägi ju sellest, et identifitseerimisvahendit ja ID-kaardi turvalisust tahetaks kuidagi n-ö tõmmata kuritegevusvastasesse võitlusesse. Räägitakse küberturvalisusest. Võtame lihtsa näite. Meil on olemas mobiililevi. Hästi lihtsalt öeldes oli kõige algsem tehnoloogia 2G, siis tuli 3G ja nüüd on siis 4G ehk LTE. See LTE või 4G on samamoodi teatud võtmega krüptitud. Räägitakse ka juba võimalikust 5G tulekust. Aga see tähendab sedagi, et kui näiteks kohtu loal on vaja kurjategija telefonikõnesid pealt kuulata, mis on täiesti seaduslik tegevus, siis selleks on vaja ka see 4G-side lahti murda. Samamoodi on võimalik näiteks Apple'i pakutavate iPhone'ide puhul kasutada FaceTime'i kõnet ja ka see FaceTime'i kõne on teatud võtmega krüptitud. Saagem aru, et kuritegelik maailm kasutab kõiki neid võimalusi kuni krüptitud kanaliteni välja. See oli see, millest ka Europol on rääkinud, ehk krüptitud kanalid ja seal kuritegude toimepanek. Teine teema, veel kord ütlen, on isikutuvastus ja ID-kaart. Ei ole kindlasti mingit sellist küsimust, et me peaksime hakkama rääkima ID-kaardi krüptikanalite avamisest või isegi mingitest sellistest ideedest ja tagaustest. Neid ei ole ega tule.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison.

14:58 Jaak Madison

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud minister! See viimane repliik "ei ole ega tule" oli päris hea. Mina selles aga nii kindel poleks. Kui vaadata ikkagi aastate vältel toimunud arengut, siis näeme, et millegipärast tuleb neid ideid aina juurde. Praegu on küll selline seisukoht, mis on väga meeldiv, et ID-kaart on turvaline ja see ei kujuta mitte mingit ohtu selle kasutajate turvalisusele. Kuid oletame näiteks,

et aasta-kahe jooksul peaks Eesti ikkagi alla andma Euroopast tulevale survele ning võitlemaks kuritegevuse ja kriminaalidega peaksime siiski n-ö avama oma ID-kaartide kanalid. Kas sellisel juhul tõesti peaks keelustama ka e-valimised, kuna siis on ju tagauks lahti kogu Euroopale, kolmandale osapoolle?

14:58 Siseminister Hanno Pevkur

Aitäh! Ütlen siis kolmandat või neljandat või 24. korda, et ei ole survet identifitseerimisvahendite lahtikrüptimiseks, mis puudutab riiklikult väljaantud identifitseerimisvahendeid, olgu see ID-kaart või mobiil-ID. Europoli jutt on käinud eelkõige küberkuritegevusest. Meile ei ole survet. Isegi kui keegi peaks tulema hullumeelsele mõttele hakata selles kontekstis rääkima identifitseerimisvahenditest, siis Eesti riik – vähemalt selle valitsuse selge positsioon on see – niikaua, kui see valitsus on olemas, ID-kaardi turvalisuses mingeid allahindlusi ei tee. Me ei kavatse isegi arutada selle üle, et ID-kaardile võiks tekkida mingeidki tagauksi.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:49 Maksusüsteem

14:58 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on Martin Repinskilt ettevõtlusminister Urve Palole. Martin Repinski, palun!

14:58 Martin Repinski

Aitäh, austatud juhataja! Austatud minister! Viimase kahe päeva jooksul on väga paljud Eesti ettevõtjad saanud oma meiliaadressil ettepaneku registreerida oma ettevõtte Lätis, selleks et vähendada oluliselt firma maksukoormust. Kirjale on lisatud Eesti Maksu- ja Tolliameti peadirektori tsitaat: "Läti madal maksumäär mikroettevõtetele on hea idee, mis ei sunni alustavaid ettevõtjaid ellujäämise nimel ninast verd välja võitlema. Läti maksuerisus annab mikroettevõtetele võimaluse ausalt äri ajada." See on tingitud sellest, et Lätis on vastu võetud seadus, mis tunduvalt lihtsustab väikeettevõtjate elu, kes ei pea teatud tingimuste täitmise korral maksma tulu-, sotsiaal- ega töötuskindlustusmaksu. On ilmselge, et see stimuleerib Eesti ettevõtjaid liikuma Lätisse ning makse seal maksma. Eelkõige puudutab see IT-valdkonda, mis tihti ei ole konkreetse asukohaga seotud. Paljude ekspertide arvamuse kohaselt vajab Eesti rohkem kui kunagi varem väikeettevõtete ...

14:58 Esimees Eiki Nestor

Küsimus, palun!

14:58 Martin Repinski

... maksepoliitika liberaliseerimist. Kas olete nõus, et peame tegutsema viivitamatult, kuna Läti juba korraldab aktiivselt PR-kampaaniat investorite kaasamiseks?

14:58 Ettevõtlusminister Urve Palo

Aitäh! Täna on kindlasti vara analüüsida Läti maksumuudatuste või -soodustuste mõju. Seal on väga palju nüansse. Esmapilgul võib kõik tunduda lihtne ja hea, aga kui hakata täpsemalt vaatama, siis näeme väga paljusid nüansse, millega peab arvestama. Näiteks, kui ma ei eksi, peab ettevõttes olema kümme töötajat jne. Veel kord ütlen, et ootame ära, kas ja milline mõju Lätis tekib. Aga ma näen juba täna ühte ohtu. Kui väikeettevõtja alustab, siis tema jaoks ei ole olemas eraldi majanduskeskkonda, ta ei ela inkubaatoris, vaid on üks turg, kus ta peab hakkama saama ka suurettevõtjatega, ühed kliendid jne. Kui teha sellisele väikeettevõtjale väga suuri maksusoodustusi, nagu Läti on tegelikult teinud, küll paljude nüanssidega, aga siiski, siis see võib väikeettevõtte jaoks pildi väga kõveraks teha. Ta arvestab oma toodet või teenust turule tuues selle soodustusega ja sellest tuleneva madalama hinnaga ning hakkab siis turgu võitma. Aga kui soodustus saab läbi, kas seetõttu, et käive suureneb või see aeg saab läbi – seal on ka ajakriteeriumid –, või seetõttu, et ettevõtte kasvab, siis on väga raske niimoodi

sõrmenipsuga oluliselt hinda tõsta, kui maksud tõusevad. See on üks suuremaid ohte, millega peab arvestama. Seetõttu arvan, et kui me teeme ettevõtetele soodustusi, siis see peaks olema paremini läbi mõeldud. Ma usun, et me saame diskussiooni kohe jätkata. Mu aeg saab otsa.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Martin Repinski, palun!

14:58 Martin Repinski

Aitäh vastuse eest! Olen teiega osaliselt nõus. Nagu ma juba ütlesin, eelkõige puudutab see probleem IT-valdkonda, aga mitte ainult. Näiteks tean ma seakasvatajaid, kes tõesti on praegu valmis oma ettevõtte Lätti kolima, sest seal makstakse lisaks emisetoetusele 300 eurot ühe looma kohta jne. Selge see, et see kõik ei ole nii lihtne. Aga kui Lätis see muudatus ikkagi jõustub ja meie ettevõtjad hakkavad n-ö sinna kolima, siis mida peaksime meie teie arvates ette võtma?

14:58 Ettevõtlusminister Urve Palo

Aitäh! Kõigepealt, seesama seakasvataja peab ka arvestama, et kui ta ka kolib ajutiselt Lätti, saab selle soodustuse ja sellest tulenevalt arvestab välja hinnad, siis eeldatavasti ei jää tema ettevõtte väga väikeseks ju eluks ajaks, pluss on seal ajakriteeriumid. See ei ole nii lihtne, kui kõrvalt vaadates tundub, ka see kolimise idee. Ega see päris pudrumägesid ei tööta. Mida me Eestis teeme? Eestis on ju erinevalt Lätist nii, et kui ettevõtte teenib kasumit ja investeerib selle edasi, siis seda meil praegu ei maksustata. Lätis on see maks 15%. Samamoodi püüame meie Eestis oma ettevõtjaid uuel perioodil toetada innovatsioonimeetmete abil. Kui vanasti anti EAS-ist toetust väga palju just suurtele ettevõtetele, siis nüüd tahame anda toetust väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele, et nad saaksid teha oma arengus hüppe edasi, lisandväärtust kasvatada, palku tõsta ja rohkem ekspordile mõelda. EAS-il on uue perioodi vahendeid ju ligi 600 miljonit eurot, s.o 10 miljardit krooni, mis kõik läheb meie ettevõtluse arendamiseks. Nii et meie lähenemine on teistsugune ja rohkem suunatud sellele, et aidata ettevõtetel kasvada kallimaid tooteid ja teenuseid pakkuvateks ettevõteteks, olla selle tulemusena rohkem konkurentsisis ja paremini hakkama saada. Tõsi on see, et Eestis on praegu liiga kõrge sotsiaalmaks just madalat palka saavatel töötajatel, ka OECD soovitusel on olnud, et võiks kaaluda madalapalgaliste töötajate tööjõukulude või, ütleme, maksude alandamist. See võiks olla üks diskussioonikoht meil ka edaspidi. Loomulikult peab samal ajal diskuteerima, et kui me makse oluliselt alandame, siis mille arvel me tekkivat eelarveauku täidame. Need diskussioonid, ma arvan, oleksid väga teretulnud.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Tarmo Tamm, palun!

14:58 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Hea minister! Olete ettevõtlusminister ja teie esmane töö peaks olema parandada ettevõtluskeskkonda ja kasvatada ettevõtete konkurentsivõimet. Aga praegu oleme olukorras, kus Lätis on kütus juba odavam kui Eestis – näiteks diislikütuse aktsiis on meil 14% kõrgem kui Lätis – ja autod käivad Lätis tankimas. Samal ajal loeme, et majutusettevõtetes turistide arv järjest väheneb. Ma küsingi teie käest, lugupeetud minister, kuidas kütuseaktsiisi kiire tõus ja majutusasutuste käibemaksusoodustuse kaotamine toetavad meie ettevõtlust. Kas te oskate mulle lühidalt vastata?

14:58 Ettevõtlusminister Urve Palo

Aitäh! Aktsiisitõusud eraldi võttes ettevõtlust loomulikult ei toeta. Küllap te seda, et te riukaga küsimuse esitasite, teate ise ka. Aga aktsiisitõusul on ka teine pool. Esiteks, mul on hea meel, et valitsus võttis vastu otsuse, et 2019. aastal kütuseaktsiisi ei tõsteta. Oleme ka kokku leppinud, et igal aastal, enne kui järgmiseks aastaks planeeritav aktsiisitõus rakendub, me analüüsime konjunktuuri ja naaberriikide olukorda. Kui vaadata kütuseaktsiisi tõstmise võimalikke mõjusid meie toodete ja teenuste omahinnale, siis see on umbes 0,15% aastas. Kui võtta kumulatiivselt kolm aastat, aastani 2018, siis me räägime 0,45%-st. Loomulikult on see eri toodetel erinev, toiduainetel on see mõju aastas 0,02%, maismaatranspordis keskeltläbi 1,3%. Ma kindlasti toonitan, et pärast aastat 2016, kui kütuseaktsiis esimest korda tõuseb, peame enne 2017. ja 2018. aastat tegema mõjuanalüüse. Praegu on

kütuseaktsiis Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas Euroopa Liidu üks madalamaid. Mis puudutab käibemaksusoodustuse kas kaotamist või suurendamist, siis mul on ka selle üle hea meel, et hoolimata valitsuse esialgsest plaanist soodustus kaotada, me jõudsime kompromissile, et käibemaks tõuseb 5%, jõudes 14%-ni, ja soodustus säilib. Kui turismisektorist rääkida, siis see sektor saab aastani 2020 ligi 90 miljonit eurot, selleks et nõudlust suurendada, millele lisandub veel 6 miljonit eurot valitsusliidu eraldi kokkuleppe alusel. Selle üle võiksime pikalt diskuteerida, aga kahjuks sai aeg otsa.

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

8. 13:58 Eesti osalus Vahemerel toimuvatel ühisoperatsioonidel

14:58 Esimees Eiki Nestor

Aega on jäänud 1 minut ja 25 sekundit. Jaak Madison jõuab esitada ühe lühikese küsimuse ja peaminister lühidalt vastata. Jaak Madison.

14:58 Jaak Madison

Aitäh, lugupeetud juhataja! Austatud minister! Kiire küsimus Vahemere operatsiooni kohta, kus Eesti on tervelt kuues panustaja Euroopa Liidu 28 liikmesriigi seas, päästmaks kõiki pagulasi, immigrante ja abivajajaid, kes merel muidu upuksid. Siit ka küsimus. Meie sisejulgeolek on väga suure löögi all. Täna kohtusin isiklikult Elmar Vaheriga. Eestis on 1000 töötajat vähem, võrreldes viie aasta taguse ajaga, ka kütuseaktsiisi tõusust tulenev löök sisejulgeolekule on järgmisel aastal väga ränk. Mis on teie isiklik hinnang ja arvamus, kas on õigustatud püüelda selle poole, et olla eesrindlik riik, kes panustab Vahemere operatsioonidesse, selle asemel et tugevdada meie oma sisejulgeolekut?

14:58 Peaminister Taavi Rõivas

Aitäh! Ma pean siiski teie innukust pisut jahutama. Eesti on kuues panustaja, kui arvestada riikide suurust, aga absoluutnumbrites me sedavõrd kõrgele loomulikult ei ulatu, sest Eesti on üks Euroopa Liidu kõige väiksemaid riike. Me oleme kuuendal kohal arvestuses *per capita*. Aga teie küsimusele, kas on õigustatud, et Eesti osaleb ka rahvusvaheliste kriiside leevendamises ja me näeme oma vahetust naabrusest kaugemale, on vastus, et jah, on küll õigustatud. Ei ole nii, et Eesti elab isolatsioonis ja see, mis toimub meist kaugemal, olgu kellegi teise mure. Eesti asi on olla väärikas rahvusvahelise kogukonna liige. Kui meie oskame õigel hetkel teisi aidata, siis see annab kindluse, et ka teised aitavad meid, kui meil seda vaja on. Aitäh!

14:58 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Riigikogu tänase infotunni aeg on lõppenud. Aitäh valitsusliikmetele!